

DROPS

عنوان مقاله پژوهشی:

برنامه پرموت: مطالعه موردی برنامه توان‌مندسازی اقتصادی

زنان در افغانستان

نویسنده (گان): زکيه روشن

به این مقاله ارجاع دهید: روشن، زکيه (۲۰۲۰). ترجمه حیات الله بیان. «برنامه پرموت: مطالعه موردی برنامه توان‌مندسازی اقتصادی زنان در افغانستان». ژورنال زنان و صلح‌سازی افغانستان، شماره ۱ (۲۰۲۰). صص. ۱۲۶ – ۱۳۵. پیوند دسترسی به مقاله:

ژورنال زنان و صلح‌سازی افغانستان (شماره ۱ – ۲۰۲۰)

ناشران:

نهاد پژوهش و توسعه

و

اداره ملل متحد برای زنان در افغانستان

برنامه پروموت: مطالعه موردی برنامه توانمندسازی اقتصادی زنان در افغانستان

زکیه روشن^۱

فشرده

- برنامه پروموت - مشارکت زنان در اقتصاد (Promote-WIE) به عنوان یکی از مهم ترین برنامه ها در زمینه توانمندسازی اقتصادی زنان افغانستان توسط ایالات متحده امریکا راه اندازی شد. علی رغم موفقیت آن، عدم پایداری و عدم پیگیری پروژه کارآیی آن را به شدت تحت تأثیر قرار داد. این برنامه به صورت گسترده مورد انتقاد قرار گرفت و غیر مؤثر خوانده شد. نظارت لازم وجود نداشت که مفیدیت این برنامه را برای زنان بازتاب دهد.
- مشکلات برنامه پروموت - مشارکت زنان در اقتصاد نمونه ای از نقیصه ها و خلاهای موجود در بسیاری از برنامه های مساعدت با زنان می باشد. بهتر بود تمویل کننده گان برنامه ها را بر اساس نیازسنجی های واقعی از نیازمندی های زنان و پیگیری های بهتر اشتراک کننده گان تطبیق می کرد. از جانب دولت، هم کاری قوی نیاز بود تا این اطمینان حاصل شود که هنجارهای اجتماعی - فرهنگی به موانع تبدیل نمی شوند و برنامه ها فراتر از تاریخ پایان رسمی خود، پایدار باقی می مانند.

وضعیت زنان افغان با پایان یافتن رژیم طالبان شاهد پیشرفت چشم گیری بود. نظام جدید جمهوری با حمایت جامعه جهانی از حقوق و مشارکت سیاسی زنان از طریق چارچوب های قانونی و برنامه ریزی استراتژیک مانند استراتژی انکشاف ملی افغانستان (ANDS) و برنامه عمل ملی برای زنان افغانستان (NAPWA - ۲۰۰۸-۲۰۱۸)، پشتیبانی کرد.

۱. زکیه روشن عضو هیئت مشاورین در اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان است.

در دوران رژیم طالبان (۱۹۹۶-۲۰۰۱)، فرامین بازدارنده مانع حضور زنان در سپهر زنده‌گی عمومی گردید.^۲ در سال ۲۰۰۲، اندکی پس از سقوط طالبان، شاخص توسعه انسانی (HDI) بر مبنای شاخص‌های صحت، آموزش و معیار زنده‌گی، افغانستان را از میان ۱۷۷ کشور در رتبه ۱۷۳ قرار داد. به همین ترتیب، جامعه بین‌المللی افغانستان را وادار کرد تا با تعهد به بهبود وضعیت اقتصادی-اجتماعی زنان تصویب قوانین حساس به جنسیت و چارچوب‌های نظارتی تسهیل‌کننده برابری جنسیتی به شمول دسترسی به میراث، ملکیت، حمایت از قانون کار، دسترسی به برنامه‌های توسعه مهارت، آموزش‌های حرفوی و فعالیت‌های درآمدزا، را در اولویت قرار بدهد.^۳ در آغاز تلاش‌های صلح‌سازی بین‌المللی (به ویژه در سال‌های ۲۰۰۳-۲۰۰۹)، رشد اقتصادی در افغانستان ناپایدار اما جهشی بود.^۴ با وجود این رشد، زنان با چالش‌های زیادی روبرو بودند: (الف) بی‌سوادی، (ب) موانع فرهنگی-اجتماعی، و (ج) عدم دسترسی به منابع مالی و سرمایه. آخرین چالش یادشده روی برنامه‌های توان‌مندسازی اقتصادی زنان تأثیر به خصوص گذاشت. ابتکارات زیادی توسط نهادهای بین‌المللی، نهادهای دولتی و غیردولتی به منظور فراهم‌آوری ابزارها و زمینه مشارکت زنان در رشد اقتصادی، انجام شد تا وضعیت اجتماعی-اقتصادی آن‌ها را بهبود ببخشند. با این حال گزارش‌های اخیر که در سال ۲۰۱۹ به نشر رسید نشان می‌دهد که زنان هنوز هم فقط حدود ۱۶.۲٪ (۱۹۹۰-۲۰۱۹) از کل نیروی کار ملی را تشکیل می‌دهند.^۵

توان‌مندسازی و مشارکت زنان برای توسعه اقتصادی بسیار مهم است. اما، توان‌مندسازی و مشارکت در صورتی امکان‌پذیر است که برابری جنسیتی در نیروی کار افزایش پیدا کند. در این مقاله، با تمرکز بر ابتکار ایالات متحده در زمینه توان‌مندسازی اقتصادی زنان - «ارتقای برابری جنسیتی در برنامه‌های ملی دارای اولویت (پروموت ۲۰۱۵-۲۰۲۰)» - به عنوان بخشی از مأموریت صلح‌سازی در افغانستان، موضوع اهمیت کلی توان‌مندی اقتصادی زنان در توسعه اقتصادی افغانستان مورد بررسی قرار گرفته است. این نوشته هم‌چنین پیرامون وضعیت موجود زنان در اقتصاد بطور کلی و موانعی که هم‌کاری دولت و جامعه بین‌المللی را در این زمینه حیاتی می‌سازد،

2. Benard, Cheryl, Seth G. Jones, Olga Oliker, Cathryn Quantic Thurston, Brook K. Stearns and Kristen Cordell. Women and Nation-Building. RAND Corporation. 2008. 81-106. <https://www.jstor.org/stable/10.7249/mg579imey-cmepp.13>

3. National Action Plan for Women of Afghanistan: 2007-2017. Ministry of Women Affairs. 61

4. "Business and economic data for 200 countries." TheGlobalEconomy.com https://www.theglobaleconomy.com/Afghanistan/Economic_growth/

5. Ibid

مورد بحث و بررسی قرار داده و استدلال نموده است که بهبود پایداری برنامه‌های توان‌مندسازی و قابلیت آن‌ها برای غلبه بر موانع اجتماعی یکی از موضوعات مهم برنامه‌های آینده است. هم‌چنان استدلال شده است که در برنامه‌های آینده نیاز به نظارت بهتر و تحلیل اساسی از نیازهای واقعی زنان وجود دارد. چنانچه برنامه‌پروموت یکی از بارزترین و پرهزینه‌ترین ابتکاراتی است که مشخصاً برای توان‌مندسازی زنان تطبیق گردیده و می‌تواند به عنوان مطالعه موردی بسیار مطلوب ضرورت چنین برنامه‌هایی را جهت اثرگذاری مثبت بر وضعیت اجتماعی-اقتصادی زنان افغانستان به خوبی واضح و روشن سازد.

اهمیت توان‌مندسازی اقتصادی زنان برای صلح‌سازی

سازمان ملل متحد، ایالات متحده آمریکا و سایر شرکای بین‌المللی ابتکارات متعددی را در تمام عرصه‌های توسعه به منظور آوردن صلح پایدار در افغانستان تطبیق نمودند.^۶ پس از ۲۳ سال جنگ (۲۰۰۱-۱۹۷۸)، دولت نوپای جمهوری اسلامی افغانستان متعهد گردید تا وضعیت زنان را بهبود بخشد، بنابراین حقوق مساوی برای زنان در قانون اساسی ۲۰۰۴ کشور تسجیل شد.^۷ دولت جمهوری اسلامی افغانستان پس از پیوستن به اهداف انکشافی هزاره سازمان ملل (MDGs) آن‌ها را در برنامه‌های ملی دارای اولویت (NPP) خود که در چارچوب استراتژی انکشاف ملی افغانستان (ANDS) تدوین شده بود، شامل نمود.^۸

بانک انکشاف آسیایی، برنامه انکشافی سازمان ملل متحد، و بانک جهانی در سال ۲۰۰۲ برآورد کردند که برای یک دهه بازسازی در افغانستان بین ۱۴.۶ تا ۱۸.۱ میلیارد دالر امریکایی نیاز بود.^۹ اما گزارش‌های مبنی بر ارزیابی سطح زنده‌گی افراد در جامعه نشان می‌دهد بین میزان کمک‌های تخصیص یافته به افغانستان و پیشرفت‌های بدست‌آمده تفاوت قابل توجهی وجود دارد. دولت جمهوری اسلامی افغانستان فقط ۴۵٪ از ۲۵ میلیارد دالر کمک مالی تمویل‌کننده‌گان را در خلال سال‌های ۲۰۰۲-۲۰۱۱ دریافت کرده است.^{۱۰} پس از سال ۲۰۰۴ توجه به این مسئله زمانی

۶. محمد رضا صحرایی، غلامعلی چنگیزاده، ۱۳۹۴. «ارزیابی فرآیند صلح‌سازی در افغانستان پس از توافق نامه بن ۲۰۰۱.» فصل نامه پژوهش‌های راهبردی سیاست، شماره ۱۴، سال چهارم

7. "Bonn Agreement-Dari; Constitution" Afghanistan Independent Election Commission http://www.iec.org.af/public_html/Civic%20Education%20Material/Flipcharts1/Dari.pdf

8. Afghanistan Millennium Development Goals Report 2012. Ministry of Economy, December 2013. 29

9. Fayez, Hikmatullah. "The role of foreign aid in Afghanistan's Reconstruction: A Critical Assessment." Economic and Political Weekly. Vol. 47 No. 39, pp. 65-70. September 29th 2012. <https://www.jstor.org/stable/41720193>

10. Ibid.

بیشتر شد که بحث روی پایان یافتن هم‌کاری بین‌المللی در افغانستان به اوج خود رسید در نتیجه کمک‌های مالی تمویل‌کننده‌گان کاهش یافت و آمار فقر رو به افزایش رفت.^{۱۱}

پس از کنفرانس پاریس در باره تغییرات اقلیمی در سال ۲۰۱۵، تمویل‌کننده‌گان به منظور پایان دادن به فقر، نابرابری‌ها و محافظت از محیط زیست تا سال ۲۰۳۰، روی اهداف هفده‌گانه جدید انکشاف پایدار ملل متحد (SDGs) با ۱۶۹ اهداف کوچکتر توافق کردند.^{۱۲} «برابری جنسیتی و توان‌مندسازی زنان» نیز به عنوان یک هدف توسعه پایدار مطرح شد و به عنوان یکی از مؤلفه‌های کلیدی سایر اهداف توسعه پایدار، تعریف گردید.^{۱۳} دولت جمهوری اسلامی افغانستان در دسامبر ۲۰۱۵ اهداف توسعه پایدار را پذیرفت. چنانکه در گزارش ۲۰۱۷ پیش‌رفت اهداف توسعه پایدار افغانستان آمده است، ۳۶٪ از افغان‌ها در سال ۲۰۱۵ زیر خط فقر زنده‌گی می‌کردند؛ مطابق این گزارش «علی‌رغم پیش‌رفت‌های زیادی که در عرصه تأمین اهداف انکشاف پایدار» حاصل شده است،^{۱۴} هنوز هم تبعیض علیه گروه‌های آسیب‌پذیر از جمله زنان و اقلیت‌های قومی به عنوان یک «چالش نگران‌کننده» باقی است. این گزارش تصریح کرده است که بدون حمایت مداوم «شرکای بین‌المللی، سازمان‌های جامعه مدنی، بخش خصوصی و هم‌کاری‌های منطقه‌ای»، افغانستان تا سال ۲۰۳۰ به اهداف توسعه پایدار دست نخواهد یافت.^{۱۵}

با وجود اینکه حضور زنان در نیروی کار افغانستان یک امر حیاتی شناخته می‌شود، عدم حضور مداوم آن‌ها به عنوان یک نیروی انسانی روند توسعه کشور را بطی کرده است.^{۱۶} در کشورهای شکننده و متأثر از جنگ، زنان اکثراً با شدیدترین محرومیت‌های اقتصادی روبرو هستند؛ در عین حال این کشورها به مشارکت اقتصادی زنان نیاز جدی دارند.^{۱۷} گزارش بررسی شرایط زنده‌گی

11. Thomas Rutting, Jelena Bjelica. The State of Aid and Poverty in 2018: A new look at aid effectiveness in Afghanistan. Afghanistan Analysts Network. May 17, 2018.

<https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/the-state-of-aid-and-poverty-in-2018-a-new-look-at-aid-effectiveness-in-afghanistan/>

12. "The 2030 agenda for Sustainable Development." UN Women. <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/post-2015>

13. "SDG 5: Achieve gender equality and empower all women and girls." UN Women. <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/women-and-the-sdgs/sdg-5-gender-equality>

14. "Voluntary National Review at the High Level Political Forum: SDG's Progress Report Afghanistan". HLPF. July 2017. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/16277Afghanistan.pdf>. 13

15. Ibid.

۱۶. فرزام، رضا. «زنان، فرصت‌های اقتصادی و کاهش خشونت» ویژه‌نامه توانایی و تنهایی ویژه زنان. روزنامه اطلاعات روز، سنبله، ۱۳۹۳

17. Klugman, Jeni and Yvonne Quek. "An overview of challenges and prospects: "Women's Financial Inclusion and Economic Opportunities in Fragile and Conflict-Affected States". Georgetown Institute for →

افغانستان (۲۰۱۶-۲۰۱۷)^{۱۸} میزان مشارکت ۲۹ درصدی زنان را (در مقابل ۸۱ درصد مشارکت مردان) در بازار کار افغانستان نشان می‌دهد.^{۱۹} بین سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲، سهم نیروی کار به استثنای بخش زراعت در واقع از ۱۱٫۱٪ به ۱۰٫۳٪ کاهش یافته است. با این حال، بیش از ۴۰٪ از زنان در رده سنی ۲۵-۶۰ ساله هنگام تهیه گزارش، در بخش زراعت مصروف فعالیت بودند. فقط ۳٫۴ درصد آن‌ها در کسب‌وکار یا مؤسساتی مشغول به کار بودند که به خانواده آن‌ها تعلق نداشت. در بررسی وضعیت مردم افغانستان در سال ۲۰۱۷ توسط بنیاد آسیا نشان می‌دهد که ۱۰٫۹٪ از زنان مصروف فعالیت‌های درآمدزا هستند (در در مقایسه با ۷۹٫۲٪ از مردان)؛ از این میان ۱۲٫۴٪ از پاسخ دهنده‌گان از زنان شهری و ۱۰٫۵٪ دیگر از زنان روستایی تشکیل دهد.^{۲۰} این موضوع نشان می‌دهد که فرآیند توسعه بطی بوده است. در میان زنانی که درآمد خود را گزارش می‌دهند، تدریس پربسامدترین فعالیت درآمدزا است.

ایالات متحده به عنوان متحد اصلی افغانستان در راستای تلاش‌های صلح‌سازی بین‌المللی، یک-سوم کل حمایت اقتصادی را در بخش توسعه تأمین کرده و ابتکارات مهمی را برای توان‌مندسازی اقتصادی زنان انجام داده شده است.^{۲۱} از جمله برنامه توسعه کارآفرینی زنان (WED ۲۰۰۵-۲۰۰۸) را می‌توان نام برد که برای ده انجمن تجاری زنان به مبلغ ۱۰ هزار دلار به عنوان کمک بلاعوض فراهم کرد. هم‌چنین مرحله اول و دوم برنامه افزایش دسترسی به قرضه‌های زراعتی (ACE ۲۰۱۵-۲۰۱۹) اجرا شد که به هم‌کاری علمای دین ۱٫۴ میلیون دلار را به ۲۷۰ کارآفرین زن قرضه داد (جهت حصول اطمینان از اینکه چنین برنامه‌ها در مناطق بسیار سنتی نیز در دسترس باشد). مثال دیگر آن برنامه دسترسی مالی برای سرمایه‌گذاری در انکشاف افغانستان (FAIDA ۲۰۱۱-۲۰۱۶) است که ۳٫۲ میلیون دلار را برای ۱۷۵۶ کسب‌وکارهای تحت اداره و رهبری زنان فراهم کرد و برنامه‌های ارتقای مهارت، دادخواهی و کمک‌های فنی را نیز شامل می‌گردید. علی‌رغم بهبود و پیش‌رفت در وضعیت اقتصادی زنان که از رهگذر تطبیق چنین برنامه‌ها حاصل شده بود،

Women, Peace and Security 2018. April 2, 2019. <https://giwps.georgetown.edu/event/womens-economic-empowerment-in-fragile-and-conflict-affected-states-the-role-of-the-private-sector/>

18. Afghanistan Living Conditions Survey 2013-2014: National Risk and Vulnerability Assessment. Central Statistics Organization. 2016. 190

19. Junussova, Madina, Mariia Iamshchikova, Naveen Hashim, Mohammad Ajmal Khan, Pakiza Kakar, Freshta Wardak, Shukria Rajabi. "The Role of Women in the Economic Development of Afghanistan." Working Paper #53. 2019. 7

20. Afghanistan in 2017: A Survey of the Afghan People. The Asia Foundation. 2017. https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2017/11/2017_AfghanSurvey_report.pdf. 69

21. Fayeze. "The role of foreign aid in Afghanistan's Reconstruction."

هنوز هم محدودیت‌های قانونی، موانع اجتماعی-فرهنگی، امتیازات ناعادلانه در دسترسی به فرصت‌ها و منابع مالی و بی‌سوادی به عنوان چالش‌های عمده فراروی توان‌مندسازی اقتصادی زنان محسوب می‌گردد.

برنامه پروموت - زنان در اقتصاد (WIE)

اداره انکشاف بین‌المللی ایالات متحده برنامه ارتقای برابری جنسیتی را در چارچوب برنامه‌های ملی دارای اولویت (پروموت) در ماه جولای ۲۰۱۳ اعلام کرد و آن را به عنوان بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری منحصر به فرد در راستای پیش‌رفت زنان در سطح جهانی عنوان کرد.^{۲۲} هدف آن حفظ دست‌آوردهای زنان افغان تا آن زمان و افزایش تأثیرات مثبت بیشتر بود. برنامه پروموت تعهدات ایالات متحده را در قبال زنان افغان (که در کنفرانس بن انجام شد و در توافق‌نامه‌های دیگر نیز گنجانده شد) مجدداً مورد تأکید قرار داد و وعده سپرد که در چارچوب این برنامه اهداف بیشتر و پایدارتر را محقق کند.^{۲۳} این پروژه ۵ ساله به ارزش ۲۱۶ میلیون دالر، در نظر داشت ۷۵,۰۰۰ زن جوان (بین ۱۸ تا ۳۰ سال) را از تمام سطوح جامعه تحت پوشش قرار دهد تا وضعیت آن‌ها را تا سال ۲۰۲۰ بهبود بخشد.^{۲۴} هدف از چهار بخش برنامه پروموت تقویت مشارکت زنان در جامعه مدنی، اقتصاد، رهبری در حکومت و مدیریت تجارت بود.

پروژه زنان در اقتصاد (جولای ۲۰۱۵ تا جون ۲۰۲۰)، از جمله چهار بخش برنامه پروموت است. بودجه این برنامه ۷۱.۵ میلیون دالر امریکایی^{۲۵} بود و هدف آن افزایش مشارکت حداقل ۴۰,۰۰۰ زن افغان در بخش خصوصی بود که از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی، افزایش درآمد، کمک به تداوم تجارت‌های که تحت مالکیت زنان قرار دارد و کمک به کسب‌وکارهای که حداقل ۱۰٪ نیروی کار آن‌ها از زنان تشکیل شده باشد، عملی می‌شد.^{۲۶} این برنامه در پنج زون اقتصادی تطبیق گردید.^{۲۷}

22. Promoting Gender Equity in National Priority Programs (Promote): USAID Needs to Assess This \$216 Million Program's Achievements and the Afghan Government's Ability to Sustain Them: SIGAR 18-69 Audit Report. SIGAR. September 2018.

<https://www.sigar.mil/pdf/audits/SIGAR-18-69-AR.pdf>

23. Ibid

24. Promoting Gender Equality in National Priority Program (Promote). USAID. November 15 2017. <https://www.usaid.gov/news-information/fact-sheets/promoting-gender-equity-national-priority-programs>

25. Promote— Women In The Economy, Overview. September 2019. https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1871/Promote_-_Women_in_the_Economy.pdf

26. Promoting Gender Equity in National Priority Programs (Promote)

27. Kabul, Herat, Mazar-e Sharif, Jalalabad and Kandahar

سه سال پس از راه‌اندازی برنامهٔ پرموت، ادارهٔ بازررس ویژهٔ امریکا برای بازسازی افغانستان (SIGAR) در گزارش بازرسی خود مدعی شد که ادارهٔ انکشاف بین‌المللی ایالات متحده امریکا در افغانستان از هدف اصلی برنامهٔ پرموت منحرف شده زیرا «هم قرارداد این برنامه را تعدیل کرده که به موجب آن تعداد مستفیدشونده به ۷,۵۰۰ (از مجموع ۹۵۰۰) کاهش یافته و هم مدت تطبیق برنامه را یک سال تنقیص کرده است.»^{۲۸} براساس یافته‌های ادارهٔ سیگار، «این تغییرات پیش‌رفت این برنامه در زمینهٔ دستیابی به اهداف مشخص شده را به‌کندی مواجه کرده است.» در نتیجه، در پایان سال ۲۰۱۷، ارزیابی نشان می‌داد که برنامهٔ پرموت به اهداف تعیین‌شدهٔ خود در زمینهٔ تعداد زنان که به شغل جدید و یا بهتر دست پیدا کنند، دست نیافته است.^{۲۹} این گزارش از طریق رسانه‌های ملی و بین‌المللی که بسیاری از انتقادات سیگار را بازگویی و بازنشر می‌کردند به سرعت دست‌به‌دست شد. یافته‌های سیگار نشان می‌داد که باوجود هزینهٔ ۸۹.۷ میلیون دالر ادارهٔ انکشاف بین‌المللی ایالات متحده در افغانستان به‌طور کامل ارزیابی نکرده است که پرموت زمینهٔ بهبود وضعیت بیش از ۷۵,۰۰۰ زن جوان در بخش‌های دولتی، خصوصی و جامعهٔ مدنی افغانستان، تا چه میزان در راستای اهداف تعیین‌شده‌اش عمل کرده است.^{۳۰} در همان گزارش سیگار فاش کرد که ادارهٔ انکشاف بین‌المللی ایالات متحده در افغانستان خود انتظار نداشت که دولت افغانستان بتواند برنامهٔ پرموت را تداوم بخشد، امری که با ادعای سال ۲۰۱۴ این اداره منافات دارد که گفته بود برنامهٔ پرموت تمام عناصر ضروری پایداری را در نظر گرفته است. ادارهٔ سیگار از تحلیل سال ۲۰۱۴ ادارهٔ انکشاف بین‌المللی ایالات متحده در افغانستان حمایت نمی‌کند. جان ال ساپکو، بازررس ویژه در امور بازسازی افغانستان، گفت: «ما اطلاعات در دست نداریم که نشان بدهد آن‌ها به زنان کمک کرده‌اند.»^{۳۱}

رود نوردلند، گزارش‌گر روزنامهٔ نیویورک تایمز در گزارش خودش در بارهٔ برنامهٔ پرموت ارقام متفاوت‌تر از ادارهٔ سیگار ارائه کرد و بودجه اصلی را ۲۸۰ میلیون دالر خواند نه ۲۱۶ میلیون دالر. یکی از نتایج مشخصی که از برنامهٔ پرموت در سال ۲۰۱۸ ذکر شده است، ارتقاء تنها ۵۵ زن به شغل‌های بهتر بوده است. نوردلند اظهارات انتقادی بازررس ویژه را توأم با انتقادات مقامات

28. Promoting Gender Equity in National Priority Programs (Promote)

29. Nordland, Rod. "U.S. Aid Program Vowed to help 75,000 Afghan Women. Watchdog Says It's a Flop." The New York Times. September 13 2018. <https://www.nytimes.com/2018/09/13/world/asia/afghanistan-women-usaid.html>

30. Promoting Gender Equity in National Priority Programs (Promote)

31. Nordland. "U.S. Aid Program Vowed to help 75,000 Afghan Women."

افغانستان (از طرف مقامات دولتی و گروه‌های زنان) در مورد طراحی ضعیف برنامه پروموت و توصیفات گمراه‌کننده اداره انکشاف بین‌المللی ایالات متحده در افغانستان نسبت به آنچه که می‌توانست انجام دهد، برجسته کرد. ساپکو اداره انکشاف بین‌المللی ایالات متحده در افغانستان را به دروغ‌گویی به مالیه‌دهنده‌گان امریکایی و کمک‌گیرنده‌گان افغان متهم می‌کند.^{۳۲} گاردین ضمن پوشش انتقادات سیگار پاسخ اداره انکشاف بین‌المللی ایالات متحده در افغانستان را منتشر کرد که در آن این اداره انتقادات را «بی‌اساس» ارزیابی کرده و اظهار کرده بود که کارهای زیادی در زمینه ارتباطات انجام شده است و مشاوره با دولت و سازمان‌های زنان «چشم‌گیر» بوده است.^{۳۳} حتی در این صورت، گاردین نیز گزارش می‌دهد که سازمان عفو بین‌الملل به طور کلی با گزارش سیگار توافق نظر دارد به حقوق زنان «جزئی و مقطعی» بوده است و بیشتر کمک‌های مالی به اصطلاح هوا رفته است. و بیش‌ترین تمرکز روی دست‌آوردهای کوتاه‌مدت بوده است.

اداره انکشاف بین‌المللی ایالات متحده در افغانستان در سپتامبر ۲۰۱۹ مدعی شد که برنامه پروموت به دست‌آوردهای مهم نایل شده است. به‌گونه مثال، بر اساس همان گزارش ۱۷٪ کسب‌وکارهایی که حمایت پروموت را دریافت کرده‌اند از دسته کوچک به متوسط ارتقا کرده است و ۵۰٪ تمام شغل‌های که تحت حمایت پروموت قرار داشته طی مدت دو سال تا ۲۸۹٪ رشد داشته است. درآمد ۹,۰۰۳ زن حداقل ۱۰٪ بهبود یافته و ۱۲,۵۲۱ زن به کار جدید یا بهتری دست یافته‌اند. این اداره هم‌چنین مدعی است که اعتبار تغییرات سیاسی در افغانستان مانند حقوق زنان، حق دسترسی به میراث و مالکیت که توسط وزارت امور زنان اتخاذ گردیده است، به آن‌ها برمی‌گردد.^{۳۴}

دو ماه قبل از تاریخ پایان رسمی برنامه پروموت به تاریخ ۳۰ جون ۲۰۲۰، گزارش سه ماهه اداره سیگار به کنگره ایالات متحده نتیجه‌گیری کرد که از مجموع مبلغ ۷۱,۵۷۱,۵۴۳ دلار امریکایی، ۶۴,۵۱۴,۱۵۲ دلار آن پرداخت گردیده است.^{۳۵} مطابق همان گزارش، ۱۶,۰۵۸ زن از برنامه بورسیه تحصیلی موسوم به «با هم به سوی آینده» فارغ‌التحصیل شده‌اند (که دوره‌های مهارت‌شغلی را فرا

32. Ibid

33. Rasmussen, Sune Engel. "Afghanistan: US Watchdog Criticizes Aid Scheme of Women's Rights". The Guardian. April 7 2019. <https://www.theguardian.com/global-development/2015/apr/07/afghanistan-us-watchdog-criticises-aid-womens-rights>

34. Promote— Women In The Economy, Overview.

35. Quarterly Report to the United States Congress. SIGAR. April 30th 2020. <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-04-30qr.pdf>

گرفته‌اند)؛ اما در مجموع تنها ۲۹,۱۱۲ نفر از ۷۳,۵۳۴ مستفیدشونده‌گان برنامه پروموت شامل کار شده‌اند. از این تعداد، ۱,۷۵۷ نفر به بخش دولتی پیوستند و ۱۰,۵۹۹ دیگر در دوره‌های کارآموزی در بخش خصوصی مشغول به کار هستند (اگرچه سیگار هشدار می‌دهد که شمارش چندباره هم اتفاق می‌افتد؛ زیرا کارآموزان یکبار در دوره کارآموزی و بار دیگر وقتی که وظایف دائمی گرفتند، شمارش می‌شوند).

نتیجه‌گیری

عدم حضور زنان در فعالیت‌های درآمدزا به صورت کلی منجر به کاهش رشد و انکشاف کشور شده است. هنجارهای اجتماعی سنتی غالباً یکی از عوامل کمک‌کننده در این زمینه شناخته می‌شود. حتی برای فارغ‌التحصیلان برنامه پروموت، این هنجارها اغلب منعی فراروی آن‌ها قرار می‌گیرند؛ بدون در نظر داشت تصدیق فراغت آن‌ها از چنین برنامه‌ها. باوجود علاقه مشخص مقامات دولتی به موفقیت برنامه، اداره سیگار و سایر ناظران به دلیل نبود اراده در دولت افغانستان برای حفظ این برنامه، نسبت به پایداری آن نگران‌اند.

بنابراین، کسانی که هدف‌شان حمایت از اقتصاد افغانستان است باید به دولت افغانستان در زمینه تقویت و تحکیم ستون‌های اقتصاد کشور کمک کنند و از پایداری و کارایی استراتژی‌های حمایتی خود اطمینان حاصل کنند.

توان‌مندسازی و توسعه اقتصادی زنان با هم رابطه تنگاتنگ دارند. برنامه‌های توان‌مندسازی زنان افغانستان نباید صرف به پروژه‌های آموزشی کوتاه‌مدت محدود شود بلکه باید تمام امکانات و سهولت‌های لازم را در اختیار آن‌ها قرار بدهد تا آن‌ها بتوانند در اقتصاد رسمی کشور، ممد واقع شوند. دولت افغانستان باید توأم با مبارزه با عواملی که مانع رشد اقتصادی زنان می‌شود، به ویژه موانع فرهنگی و اجتماعی و نابرابری در دسترسی به منابع و فرصت‌ها، برای زنان فرصت‌های شکوفایی اقتصاد کشورشان سهم‌گیری در شکوفایی کشورشان را فراهم سازند. فساد گسترده، فقدان حاکمیت قانون، ناامنی و افراط‌گرایی باید با پالیسی‌ها و استراتژی‌های جامع رفع گردند. تا به این موارد رسیده‌گی نشده است، انتظار نتایج قوی‌تر از برنامه پروموت را نمی‌توانیم داشته باشیم. با این حال، نهادهای کمک‌کننده خارجی نیز می‌توانند از طریق نظارت، پیگیری و طراحی برنامه‌های خود، در تأمین موفقیت طولانی‌مدت شرکت‌کننده‌گان چنین برنامه‌ها نقش ایفا کنند. مهم‌ترین ابزار برای برنامه‌های انکشافی و ارزیابی، آمار واقعی و دقیق است که به پالیسی‌سازان در تصمیم‌گیری و

دستیابی به نتایج و تأثیرات مثبت، کمک می‌کند. این نوع نظارت یک ابزار مهم و حیاتی است که همیشه در برنامه‌ها و پروژه‌هایی معطوف به «توان‌مندسازی» زنان افغان غایب بوده است.

سفارش‌های پالیسی

- رابطه کاری بهتر و سازوکارهای هم‌آهنگی بهبودیافته میان نهادهای تأمین‌کننده بودجه و تطبیق‌کنندگان ملی/بین‌المللی تحت نظارت دولت افغانستان می‌تواند خطر ناکامی را کاهش داده و به افزایش کارآیی کمک کند؛ زیرا از اجرای چندباره و هزینه‌های چندباره جلوگیری می‌کند و موجب بهبود شفافیت می‌شود.
- آمار دقیق زنان در فعالیتهای اقتصادی رسمی و غیررسمی به پالیسی‌سازان و دادخواهی‌کنندگان کمک می‌کند تا در تصمیم‌گیری‌ها دقیق‌تر و مؤثرتر عمل کنند.
- مطالعات آغازین قبل از شروع برنامه‌ها و نیازسنجی‌ها باید متکی به آمار دقیق به تفکیک جنسیت باشد. شرایط آموزش، محدودیت‌های سنی و گستره جغرافیایی زون‌های اقتصادی در برنامه‌های گذشته، ماهیت وضعیت اقتصادی-اجتماعی زنان افغانستان رادر نظر نگرفته است.
- برنامه‌های توان‌مندسازی اقتصادی برای زنان باید به رفع محدودیت‌های قانونی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی فراروی مشارکت اقتصادی زنان کمک کند. بخشی از مساعی معطوف به توان‌مندسازی زنان باید متمرکز بر تقویت سیستم قضایی برای جلوگیری از خشونت اقتصادی علیه زنان و حمایت از حقوق اقتصادی آنها باشد. زنان در رقابت ناعادلانه با مردان قرار دارند؛ در زمینه دسترسی به منابع و فرصت‌های انکشافی، به ویژه در بخش آموزش و مهارت‌ها، تبعیض جنسیتی وجود دارد. برای ورود به بازار رسمی کار می‌بایست پالیسی‌های مشخص و حمایت‌های حقوقی از حق دسترسی زنان به عدالت توأم با منابع مالی وجود داشته باشد.
- دولت باید در زمینه حمایت از برنامه‌های توان‌مندسازی زنان و هم‌آهنگی در قسمت ارزیابی مراحل مختلف برنامه در جریان تطبیق، باید عزم خود را اسخ‌تر کند. هم‌چنین پایداری نتایج برنامه‌ها باید تضمین شود.